

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 210.822 van 31 januari 2011
in de zaak A. 189.895/X-13.913.**

In zake : 1. Roger PIETERS
 2. Marcella D'HONDT
 3. Geert KEEREMAN
 4. Nancy PIETERS
 5. Marie-Thérèse PIETERS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Katia Bouve
 kantoor houdend te 8420 DE HAAN
 Mezenlaan 9
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Staelens
kantoor houdend te 8000 BRUGGE
Gerard Davidstraat 46, bus 1
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

de WEST-VLAAMSE INTERCOMMUNALE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Antoon Lust
kantoor houdend te 8310 BRUGGE
Baron Ruzettelaan 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 3 oktober 2008, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van 22 juli 2008 van de Vlaamse minister van
Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering waarbij “voor de
verwerving van onroerende goederen gelegen te Gistel machtiging tot

onteigening wordt verleend met toepassing van de spoedprocedure aan de dienstverlenende vereniging WVI met het oog op de realisatie van het onteigeningsplan : ‘bedrijventerrein Kalsijdebrug’”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkomende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 24 april 2009. De tussenkomende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur Eric Lanckswaert heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een laatste memorie ingediend. De verwerende partij en de tussenkomende partij hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 oktober 2010.

Kamervoorzitter Roger Stevens heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Kristien Grouwels, die loco advocaat Katia Bouve verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Saartje Callens, die loco advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Christophe Smeyers, die loco advocaat Antoon Lust verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Eric Lanckswaert heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 10 januari 2007 dient de tussenkomende partij bij het agentschap voor Binnenlands Bestuur – afdeling Interlokale Samenwerking en Lokale Openbare Besturen een aanvraag in met het oog op het bekomen van een machtiging tot onteigening. De aanvraag heeft betrekking op het bedrijventerrein Kalsijdebrug te Gistel en wordt ingediend overeenkomstig hoofdstuk XXVI van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004.

Volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan Oostende-Middenkust, vastgesteld bij koninklijk besluit van 26 januari 1977 en gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001, is het terrein gelegen in gebied voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen.

Uit de aanvraag blijkt dat de voorgenomen onteigening er op gericht is aan een bestaand bedrijf dat actief is in de recyclagesector, de n.v. Willems recuperatiebedrijf, dat is gevestigd op een volledig bebouwd en benut perceel, uitbreidingsmogelijkheden te bieden op aanpalende gronden.

4. Op 11 oktober 2006 beslist de raad van bestuur van de tussenkomende partij het onteigeningsplan “Bedrijventerrein Kalsijdebrug” voorlopig vast te stellen.

5. Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, dat wordt georganiseerd van 6 november 2006 tot en met 24 november 2006 worden zes bezwaarschriften ingediend.

6. Op 13 december 2006 beslist de raad van bestuur van de tussenkomende partij de bezwaarschriften te verwerpen en het onteigeningsplan

vast te stellen. Er wordt eveneens beslist het plan ter goedkeuring aan de bevoegde minister voor te leggen.

7. Op 17 april 2007 vraagt het agentschap voor Binnenlands Bestuur, afdeling lokale en provinciale besturen, aan de tussenkomende partij “bijkomende toelichting die de opmaak van een rechtsgeldige onteigeningsmachtiging moet toelaten”, meer bepaald moet de noodzaak van het beoogde project met zekerheid worden aangetoond. Voorts worden bijkomende documenten en aanvullingen gevraagd.

Op 26 september 2007 volgt een herinneringsschrijven.

8. Op 26 april 2007 adviseert het agentschap Ruimtelijke Ordening het onteigeningsplan gunstig:

“gezien dit plan in het teken staat van de verwezenlijking van de zone voor ambachtelijke bedrijven en KMO's, voorzien door het gewestplan Oostende-Middenkust, gewijzigd bij BVR van 13/07/01”.

9. Op 11 januari 2008 verstuurt de tussenkomende partij de gevraagde bijkomende inlichtingen en stukken. In het bundel steekt onder meer een uittreksel uit het verslag van haar raad van bestuur van 12 december 2007 en een nota waarin onder meer wordt toegelicht wat de problematiek is waarmee het bedrijf te kampen heeft en waarom een onteigening van de aanpalende percelen noodzakelijk is. Er wordt op gewezen dat de uitbreiding van het terrein nodig is om een kwalitatieve verwerking van de afvalstoffen te kunnen blijven garanderen en de toekomstige ruimtelijke inrichting van het terrein wordt toegelicht.

10. Op 21 februari 2008 dient de tussenkomende partij bij het agentschap voor Binnenlands Bestuur, een onteigeningsplan in met daarop een onteigeningstabel. Daaruit blijkt dat de percelen, kadastraal bekend sectie B, nrs. 94/b, 94/c en 90/n worden onteigend, meer bepaald percelen bouwland van de eerste en de tweede verzoekende partij.

11. Op 22 juli 2008 verleent de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering de machtiging tot onteigening voor

de verwerving van onroerende goederen gelegen te Gistel met toepassing van de spoedprocedure aan de tussenkomenende partij met het oog op de realisatie van het onteigeningsplan “Bedrijventerrein Kalsijdebrug”.

Dit is het bestreden besluit.

12. Bij vonnis van 10 juni 2009 van de vrederechter van het tweede kanton te Oostende wordt de onteigeningsvordering verworpen. In die zaak waren de op heden eerste en tweede verzoekende partij de verwerende partijen en de op heden derde en vierde verzoekende partij de vrijwillig tussenkomenende partijen. Op 24 juni 2009 leggen zij een verzoekschrift tot hoger beroep neer ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg te Brugge.

IV. De regelmatigheid van de rechtspleging

13. Met een ter post aangetekende brief van 6 augustus 2009 dient de verzoekster een tweede memorie van wederantwoord in. Het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State voorziet niet in de mogelijkheid tot het indienen van een dergelijk stuk. Het wordt om deze reden uit de debatten geweerd.

V. Ontvankelijkheid

Standpunt van de partijen

14. In de memorie van antwoord betwist de verwerende partij de bevoegdheid van de Raad van State. Zij stelt in dit verband dat “er door de onteigeningsgemachtigde reeds opdracht is gegeven aan het Comité tot Aankoop tot het inleiden van de procedure bij de Vrederechter” waardoor de burgerlijke rechtbanken bevoegd zijn. Bij schrijven van 16 juni 2009 brengt zij het vonnis van 10 juni 2009 van de vrederechter van het tweede kanton van Oostende ter kennis.

15. De verzoekende partijen stellen in de memorie van wederantwoord dat zij kennis nemen van het voormelde vonnis van de vrederechter en vragen dat de kosten ten laste van de verwerende partij worden gelegd.

16. In een memorie van wederantwoord, die specifiek uitgaat van de vijfde verzoekster wordt erop gewezen dat zij de nietigverklaring vordert “als buur van de onteigende percelen”. Zij stelt dat de Raad van State ten aanzien van haar niet onbevoegd kan worden ingevolge het opstarten van een gerechtelijke procedure bij de vrederechter en dat zij ook nog steeds doet blijken van het vereiste belang aangezien “het feit dat de vrederechter de vordering van de onteigenaar heeft afgewezen (...) geen garantie voor verzoekster (is)”, nu “de zaak in hoger beroep zou worden behandeld”.

17. In haar memorie betoogt de tussenkomende partij dat de Raad van State onbevoegd is geworden ten aanzien van de eerste vier verzoekende partijen aangezien de vrederechter reeds een vonnis heeft gewezen. Voorts stelt zij dat deze onbevoegdheid niet geldt ten aanzien van de vijfde verzoekster aangezien zij “een aanpalende buur” is en “geen derde in de zin van art. 6 van de wet van 26 juli 1962”.

Beoordeling

18. Krachtens de bepalingen van de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemenen nutte, heeft de vrederechter, wanneer de onteigenaar de vordering tot onteigening bij hem heeft ingeleid, als opdracht de voor de onteigening vereiste besluiten van de onteigenende overheid zowel op hun interne als op hun externe wettigheid te toetsen. Die bevoegdheid van de gewone rechter sluit de bevoegdheid van de Raad van State uit om kennis te nemen van een beroep tot nietigverklaring en een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van die handelingen, indien dat beroep is ingesteld door de onteigende. Deze bevoegdheidsuitsluiting geldt vanaf de dagvaarding om voor de gewone rechter te verschijnen en ten aanzien van de personen die tot die

procedure toegang hebben. Zij geldt ook voor het beroep tot nietigverklaring dat bij de Raad van State is ingesteld vooraleer de vrederechter werd geadieerd.

De raadsman van de verwerende partij heeft bij brief van 16 juni 2009 aan de Raad van State medegedeeld dat de onteigeningsprocedure is ingeleid voor de vrederechter. Bij deze brief is een vonnis van 10 juni 2009 van de vrederechter van het tweede kanton van Oostende waarbij de onteigeningsvordering wordt verworpen, gevoegd. In hun laatste memorie betwisten de verzoekende partijen niet dat de Raad van State niet langer bevoegd is om van het beroep kennis te nemen.

Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste vier verzoekende partijen.

In de gegeven omstandigheden past het evenwel de kosten ten laste te leggen van de verwerende partij.

19. De uitsluiting van de bevoegdheid van de Raad van State geldt evenwel enkel voor zover het annulatieberoep uitgaat van de onteigende zelf of van een in artikel 6 van de wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algemenen nutte aangeduide derde, namelijk zij “die bij de onteigening belang hebben op grond van huur, gebruikspand, gebruik of bewoning”.

Zoals bevestigd wordt in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (Grondwettelijk Hof, nr. 57/92, 14 juli 1992, overweging B.4) blijft de Raad van State bevoegd ten aanzien van “gewone derden”, ook nadat de gerechtelijke fase van de onteigening reeds een aanvang heeft genomen.

Het wordt niet betwist dat de vijfde verzoekster een aanpalende buur is van de betrokken percelen waardoor zij een “gewone derde” is. Ten aanzien van haar blijft de Raad van State bevoegd om kennis te nemen van het voorliggende annulatieberoep.

Het beroep is bijgevolg ontvankelijk ten aanzien van de vijfde verzoekster (hierna: de verzoekster).

VI. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

“Onwettigheid van het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 houdende definitieve vaststelling van het plan tot gedeeltelijke wijziging van het gewestplan Oostende-Middenkust op het grondgebied van de gemeente Gistel, kaartblad 12/2, bij uittreksel bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 31 oktober 2001 - toepassing van artikel 159 Grondwet.

De onwettigheid van het voormeld besluit betekent de onwettigheid van bestemming ‘gebied voor ambachtelijke bedrijven of voor kleine en middelgrote bedrijven’ van de onteigende percelen, betekent dat het bestreden besluit en de diverse besluiten van de WVI mbt de onteigening steunen op een onwettig besluit en daardoor evenzeer onwettig zijn, betekent dat de bestemming ‘gebied voor ambachtelijke bedrijven of voor kleine en middelgrote bedrijven’ buiten toepassing moet worden gelaten op grond van artikel 159 van de Grondwet en betekent tenslotte dat niet kon onteigend worden op grond van artikel 73 en volgende van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004, gezien deze bepalingen betrekking hebben op het onteigenen voor het (her)aanleggen van bedrijventerreinen.

De onwettigheid van het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 wordt in onderhavig middel aangevoerd omwille (van) het niet gemotiveerd afwijken van het advies van de regionale Commissie.

Toelichting bij het eerste middel.

In het arrest van Uw Raad nr. 112.132 van 31 oktober 2002 werd de schorsing van de tenuitvoerlegging gevorderd van het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 houdende definitieve vaststelling van het plan tot gedeeltelijke wijziging van het gewestplan Oostende-Middenkust op het grondgebied van de gemeente Gistel, kaartblad 12/7.

(...)

De beoordeling van dit arrest is perfect toepasbaar op de motieven tot afwijking van het advies van de Regionale Commissie met betrekking tot de geplande wijziging van landschappelijk agrarisch gebied naar ambachtelijke zone op kaartblad 12/2.

De motieven van het advies van de Regionale Commissie met betrekking tot de wijziging van landschappelijk waardevol agrarisch gebied naar ambachtelijke zone werd onder de feiten uiteenzetting geciteerd.

De bezwaren mbt ambachtelijke zone aan de Kalsijdebrug werden gegrond bevonden door de Commissie. Deze bezwaren waren onder meer dat de ambachtelijke zone onaanvaardbaar groot was, dat landbouwgronden noodzakelijk zijn voor de leefbaarheid van de bestaande landbouwexploitatie, Onder meer deze bezwaren werden dus gegrond bevonden door de Regionale Commissie.

Verder wordt in het advies verwezen naar de bepalingen van het R.S.V. en naar de inkleuring van 25,4 ha bedrijventerrein op het ontwerp gewestplan bestemd voor het structuurondersteunend hoofddorp Gistel.

Met andere woorden was het compleet onverantwoord aan de Kalsijdebrug een bedrijventerrein in te richten ten koste van landbouwgrond. De

bestemmingswijziging diende naar oppervlakte beperkt te blijven tot vergunde bedrijven.

Het antwoord in het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 was enkel :

voor punt C6, aan de Kalsijdebrug ten zuiden van het kanaal Plassendaele-Nieuwpoort, wordt het oorspronkelijk voorstel behouden. De inrichting en mogelijk de fasering, waarmee onder meer kan tegengegaan worden dat nieuwe bedrijven zich vestigen, dient immers niet geregeld te worden op niveau van het gewestplan.

Deze motivering is evenzeer een niet gemotiveerde bevestiging van de geplande gewestplanwijziging.

Evenmin kan een afdoende motief gelezen worden in het feit dat een gewestplan het inrichten en faseren van het gebied niet moet regelen. Het gaat daar immers niet over, het gaat er over dat de grootte van de geplande wijziging onaanvaardbaar was, dat het ten koste ging van landbouw, dat het ten koste ging van landschap, dat er reeds op andere plaatsen en op meer geordende wijze een bedrijventerrein voorzien was,

Het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 2001 houdende de definitieve vaststelling van het plan tot gedeeltelijke wijziging van het gewestplan Oostende-Middenkust op het grondgebied van de gemeenten Bredene, De Haan, Gistel, Middelkerke, Oostende en Oudenburg, in zoverre het de gronden betreft, gelegen op het grondgebied van de gemeente Gistel, vermeld op kaartblad 12/2, is onwettig, minstens wat betreft de percelen waarvoor bij het bestreden besluit een onteigeningsmachtiging wordt verleend.

De bestemming ambachtelijke zone van de percelen 94 b, 94 c en 90 n moet in elk geval op grond van artikel 159 van de Grondwet buiten toepassing worden gelaten.

Deze onwettigheid vitieert ook de beslissingen van de WVI die de percelen ten onrechte beschouwde als ambachtelijke zone en om die reden besliste tot het vragen van een onteigeningsmachtiging op grond van artikel 73 en volgende van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004. Verzoekende partijen bedoelen de beslissingen van de raad van bestuur van de WVI van 11 oktober 2006, 13 december 2006 en 12 december 2007.

De onwettigheid kleeft evenzeer aan de bestreden beslissing die de besluiten van de WVI terecht acht en een onteigeningsmachtiging verleent op grond van artikel 73 van het decreet van 19 december 2003. Er kan echter bezwaarlijk een onteigeningsmachtiging worden verleend voor het aanleggen van bedrijventerreinen voor percelen die niet kunnen geacht worden een bestemming 'bedrijventerrein' te hebben.

Het bestreden besluit is besmet door voormelde onwettigheid en schendt minstens artikel 73 van het voormeld decreet”.

21. De verwerende partij repliceert in de memorie van antwoord het volgende:

“III.1.2. Krachtens art. 159 van de Grondwet kunnen enkel en alleen jurisdicties een besluit niet toepassen.

Uw Raad heeft een rechtspraak ontwikkeld waarbij ook na de 60-dagen termijn bij toepassing van art. 159 van de Grondwet reglementaire besluiten niet toepasbaar kunnen worden geacht.

III.1.3. De verzoekende partijen verliezen echter uit het oog dat de verwerende partij overeenkomstig art. 159 van de Grondwet niet tot toetsing mag overgaan.

De verwerende partij is een bestuur. Het bestuur dient de reglementaire besluiten te respecteren. Er valt dan ook niet in te zien hoe er wettigheidskritiek zou kunnen geleverd worden op het machtigingsbesluit, waar de verwerende partij niet eens de bevoegdheid heeft om van oordeel te zijn dat dit reglementair besluit dat het machtigingsbesluit mede grondt niet zou kunnen worden toegepast.

III.1.4. De verzoekende partijen gaan er overigens verkeerdelijk van uit dat een toetsing van een bepaald reglementair besluit, automatisch overplaatsbaar zou zijn naar de toetsing van een volstrekt ander reglementair besluit. Het eerste middel is dus volstrekt ongegrond.”

22.

In haar memorie betoogt de tussenkomende partij het volgende:

“I. Gebrek aan belang

1. Uw Raad hoeft de vraag naar de al dan niet onwettigheid van de gewestplan-wijziging van 13 juli 2001 niet eens te onderzoeken omdat het bestreden besluit in geen enkel opzicht rechtsgrond heeft in dat gewestplan en er geen uitvoering aan geeft maar genomen is in uitvoering van art. 73 van het begrotingsdecreet van 19 december 2003, erin opgenomen onder hoofdstuk XXVI: ‘Bedrijventerreinen’. Die bepaling regelt ook de procedure, die o.m. voorziet in een openbaar onderzoek (art. 73, §3, derde lid), wat niet het geval is wanneer de procedure wordt vervolgd op grond van art. 69, §1 doro 18 mei 1999 en de urgentieprocedure van art. 73 van het doro van 18 mei 1999 - en dus de wet van 26 juli 1962 -, -in welk geval er immers geen openbaar onderzoek moet worden gehouden (...).

- Op het onteigeningsplan staat in vette letters: ‘Plan overeenkomstig art. 73 e.v. van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004’.

(...)

- Het bestreden ministerieel besluit van 22 juli 2008 verwijst zelfs nergens naar het decreet van 18 mei 1999 op de ruimtelijke ordening, maar wijst wel ‘op de instemming van de Vlaamse minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, gegeven op 22 april 2008’ (...).

- De verzoekende partij zelf schrijft op blz. 13 van haar verzoekschrift dat de onteigeningsmachtiging werd gevraagd ‘op grond van art. 73 en volgende van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004’. Ze zegt dus zelf dat het bestreden

besluit geen rechtsgrond zoekt in art. 69, §1 doro 18 mei 1999 en dus niet rechtstreeks strekt tot verwezenlijking van het gewraakte gewestplan!

2. De Vlaamse regering ontleent haar bevoegdheid om met het oog op de bevordering van de economische expansie tot onteigening over te gaan aan art. 16 van de grondwet, art. 79 van de BWHI dd. 8 augustus 1980, het decreet van de Vlaamse Raad dd. 13 april 1988 tot bepaling van de gevallen en de modaliteiten waarbij de Vlaamse regering kan overgaan tot onteigening ten algemene nutte inzake de gewestelijke aangelegenheden, het besluit van de Vlaamse regering dd. 19 december 1991 inzake onteigening ten algemene nutte ten behoeve van de gemeenten, de provincies, de intercommunale verenigingen en de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen en art. 73 van het begrotingsdecreet van 19 december 2003, (...).

(...)

De nieuwe regeling beoogt blijkens de voorbereidende werken enkel de vroegere regeling van de artikelen 30 t.e.m. 32 van de economische expansiewet van 30 december 1970 te continueren, dat voor die materie inmiddels bevoegd was geworden. Ze heeft dezelfde bedoeling (Vl. Parl., stuk 1948, 03-04, nr. 1, blz. 28)

(...)

De bedoeling van de overheid was gelijklopend in 1970 en in 2003. Daaromtrent zeggen de decretale parlementaire werken het volgende:

‘Zoals hierboven gesteld ligt het in de bedoeling van de overheid om een beheer op bedrijventerreinen mogelijk te maken. In het verleden hadden de bepalingen van artikel 32 dezelfde doelstelling. Gezien de recente vereisten en druk op de economische sector voor het ontplooiën van duurzame activiteiten wordt ipso facto het voeren van een duurzaam beheer van bedrijventerreinen onontkoombaar.

De artikelen 65 en 66 zijn dus enkel bedoeld om de bedrijven gevestigd op een bedrijventerrein dat door of met steun van de overheid werd aangelegd contractueel te verplichten om de bestemming van het terrein te respecteren en effectief een bedrijfsgebouw op te richten en te exploiteren en om de beheersmaatregelen die op het terrein kunnen rusten na te leven.’

Het middel gaat er dus geheel ten onrechte van uit als zou de onteigening van gronden teneinde de vestiging of de uitbreiding mogelijk te maken van industriële en ambachtelijke bedrijven, slechts mogelijk zijn betreffende gronden die voordien reeds via een stedenbouwkundig plan van aanleg de bestemming industrie -of ambachtsgebied gekregen hebben. In beginsel kunnen zulke onteigeningen, net als onder de vigeur van de federale wet van 30 december 1970, plaats grijpen ‘over het gehele grondgebied’, thans uiteraard het Vlaamse grondgebied. De economische expansiewet van 30 december 1970 zag trouwens het licht lang vóór de gewestplannen tot stand kwamen en toen er nog maar weinig gemeentelijke aanlegplannen bestonden! Dit sluit niet uit dat bij de latere realisatie van de gronden ongetwijfeld rekening zal moeten gehouden worden met de mogelijkheden en de beperkingen eigen aan de stedenbouwreglementering wat, naar omstandigheden, desgevallend een wijziging van de bestemming zou kunnen noodzakelijk maken. Doch dit is voor de beoordeling van de legaliteit van het onteigeningsbesluit niet aan de orde.

(...)

3. Daaruit volgt dat de wettigheid van het bestreden besluit in geen enkel opzicht beroerd word door de al of niet wettigheid van het besluit van 13 juli 2001 met betrekking tot de gewestplanwijziging, dat er geenszins de rechtsgrond van uitmaakt.

II. Subsidiair - art. 11, §4 en §7, derde lid, coördinatiedecreet is geenszins geschonden.

Op de bezwaren die met betrekking tot het litigieuze kaartblad 12/2 zijn ingediend, beperkt het advies van de RCA zich tot wat volgt (B.S., 31 oktober 2001, blz. 37902 in fine):

‘Bezwaren m.b.t. de ambachtelijke zone aan de Kalsijdebrug gegrond. 7 hectare nieuw bedrijventerrein is niet te aanvaarden: het is te beperken tot de aanwezige vergunde bedrijven. Eventuele uitbreiding is mogelijk d.m.v. een sectoraal BPA of in uitvoering van een gemeentelijk structuurplan.’ (...)

De RCA gaf in haar eindadvies een gunstig advies aan de ontwerp-gewestplanwijziging

‘mits (...)

de ambachtelijke zone aan de Kalsijdebrug te beperken tot de aanwezige vergunde bedrijven.’

Anders dan de verzoekster wil doen aannemen, heeft de RCA zich in principe niet verzet tegen de bestemmingswijziging tot bedrijventerrein van 7 ha. De RCA heeft enkel geoordeeld dat de bestemmingswijziging middels het gewestplan moest beperkt blijven tot de huidige omvang van de aanwezige vergunde bedrijven. De RCA had in beginsel geen probleem met een verdere uitbreiding, maar was van oordeel dat dit niet moest gebeuren via een gewestplan, maar wel via een (van het gewestplan afwijkend) sectoraal BPA (art. 14, vijfde lid, coördinatiedecreet 22 oktober 1996) of via een ruimtelijk uitvoeringsplan, eenmaal er een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan zou bestaan. De RCA was het dus niet eens met de wijze waarop de herbestemming werd beslist, nl. middels een gewestplan. Meer niet.

Daarop is in het bestreden besluit geantwoord:

‘... aan de Kalsijdebrug wordt het oorspronkelijk voorstel behouden. De inrichting en mogelijk de fasering, waarmee onder meer kan tegengegaan worden dat nieuwe bedrijven zich vestigen, dient immers niet geregeld te worden op niveau van het gewestplan.’

De Vlaamse regering was het dus niet eens met de door de RCA voorgestelde wijze om aldaar een bestemmingswijziging door te voeren. Zij was van oordeel dat dit wél kon middels een gewestplan. Ze was, anders dan de RCA, van oordeel dat niets een herbestemming via een gewestplan in de weg stond, maar dat de verdere inrichting en/of fasering met al of niet de mogelijkheid van vestiging van nieuwe bedrijven moest worden geregeld via lagere plannen van aanleg.

Die motivering is wel degelijk afdoende en relevant en zelfs zeer pertinent.

Immers was het gewestplan - in illo tempore - helemaal geen instrument dat geschikt was om gedetailleerde inrichtings- en bestemmingsvoorschriften in op te nemen (zie art. 10 coördinatiedecreet dat hoofdzakelijk inhoudt dat het gewestplan in het algemeen de ruimte moet

indelen in diverse zones om te voldoen aan de economische en sociale behoeften van het gewest). Dit was een specifieke taakstelling voor bijzondere plannen van aanleg die luidens art. 14, eerste lid, 2^e van het coördinatiedecreet 22 oktober 1996 een ‘gedetailleerde’ bestemming moeten bevatten alsook gedetailleerde inrichtingsvoorschriften. Voldoet een BPA daaraan niet, dan is het zelfs onwettig (...).

Het meningsverschil tussen de RCA en de Vlaamse regering betreft dus enkel de juridische techniek om tot de bestemmingswijziging te komen. De reden waarom de Vlaamse regering het met de volgens de RCA te volgen strategie niet eens was, is in rechte correct en draagkrachtig. Het gewestplan is er in de eerste plaats om in het algemeen bestemmingen vast te leggen. De lagere (sectorale) BPA’s of RUP’s zijn er om de algemene bestemming te detailleren en inrichtingsvoorschriften te bepalen en niet omgekeerd. De Vlaamse regering moest daar niet meer woorden aan besteden.

Uw Raad heeft beslist dat gezegd art. 11, §7, derde lid, coördinatiedecreet de Vlaamse regering weliswaar oplegt de reden van haar afwijkende mening kenbaar te maken en uiteen te zetten, doch niet de verplichting oplegt in het vaststellingsbesluit een antwoord te geven op de bezwaren die de RCA in haar advies gegrond heeft bevonden (...). Overigens is de RCA wel bijzonder kort geweest in het opgeven van de redenen waarom zij de bezwaren heeft gevolgd en dan nog maar deels, vermits de ingediende bezwaren zich radicaal tegen elke bestemmingswijziging verzetten, waarin zij door de RCA niet zijn gevolgd!

Het middel is derhalve niet alleen onontvankelijk maar ook ongegrond”.

23. De verwerende partij stelt in de laatste memorie dat “wat eerst moet komen (...) niet in de wetgeving (staat) (...) ingeschreven (e)n elk scenario (eerst verwerving of eerst stedenbouwkundige bestemming) (...) zijn voor- en nadelen (zal) hebben”. Er kan volgens haar even goed eerst worden onteigend alvorens de stedenbouwkundige bestemming vast te leggen aangezien een “onteigeningsbeslissing (...) immers evenzeer onzeker (is)” en erover ook “procedures (moeten) doorlopen worden”. Door eerst de stedenbouwkundige bestemming vast te leggen zou “de onzekerheid van de eigenaars” worden verlengd doordat zij “een tijdlang in de zijlijn moeten wachten om uiteindelijk dan toch onteigend te worden”. Aangaande de hoogdringendheid stelt zij dat “projecten waarbij én moet onteigend worden én de stedenbouwkundige bestemming moet aangepast worden, (...) sowieso projecten (zijn) die niet de dag erna kunnen afgewerkt zijn”, maar “een aantal maanden” in beslag nemen, hetgeen “(niet) betekent (...) dat deze projecten niet dringend kunnen worden geacht”.

24. In haar laatste memorie doet de tussenkomende partij nog gelden dat “in het onteigeningsrecht (...) ‘rechtsgrond’ (staat) voor ‘habilitatiewet’, resp. habilitatiedecreet”, dat “hoofdstuk XXVI van het begrotingsdecreet van 19 december 2003, inzonderheid art. 73 daarvan, te dezen het habilitatiedecreet is” en dat “de bevolen onteigening rechtsgrond vindt in art. 73 e.v. van het begrotingsdecreet van 19 december 2003”. Zij stelt voorts dat uit artikel 73 van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004 niet volgt dat de te onteigenen gronden op het moment van het onteigeningsbesluit reeds de bestemming dienen te hebben “die de realisatie van een bedrijventerrein meteen mogelijk maken”, maar dat dit wel “zeer nuttig en belangrijk kan zijn, vooral als de aanleg aan een zeer dringende behoefte moet voldoen”.

Aangaande de hoogdringendheid stelt zij dat deze “totaal niet relevant” is aangezien het habilitatiedecreet “het Vlaamse gewest en/of de gemachtigde publiekrechtelijke organen zodoende een loutere gebonden bevoegdheid (geeft)” waardoor “elke keuze wordt uitgesloten, ook als de onteigening niet urgent is in de zin van de wet van 26 juli 1962”.

Beoordeling

25. In het bestreden besluit wordt vermeld dat drie beslissingen van de raad van bestuur van de tussenkomende partij “integraal deel uitmaken van dit ministerieel machtigingsbesluit en samen met dit besluit moeten betekend worden aan de belanghebbende partijen”. Het betreft raadsbeslissingen van 11 oktober 2006, 13 december 2006 en 12 december 2007.

In het raadsbesluit van 11 oktober 2006 wordt overwogen “dat de in het onderhavige plan begrepen en aan het voornoemde bedrijf aanpalende gronden hun daartoe passende bestemming hebben verkregen via het op 13 juli 2001 door de Vlaamse Regering goedgekeurd gewijzigde gewestplan Oostende-Middenkust”.

Uit het raadsbesluit van 13 december 2006 blijkt dat er bezwaren waren opgeworpen die betrekking hadden op de gewestplanwijziging van 13 juli 2001, doch de tussenkomende partij stelt dat het haar “als lagere overheid, niet toekomt een antwoord te formuleren nopens argumenten inzake de

geldigheid of opportuniteit van het bestemmingsvoorschrift vastgelegd bij gewestplanwijziging”.

In het raadsbesluit van 12 december 2007 wordt het volgende overwogen:

“Gelet op de bevestiging dd. 16-11-2007 van het stadsbestuur van Gistel dat de bestemming van het Gewestplan in functie van de uitbreiding van het bedrijf, dient gerealiseerd te worden en conform is”.

In een brief van 16 november 2007, gericht aan de WVI, had het college van burgemeester en schepenen meegedeeld wat volgt:

“Het college van burgemeester en schepenen is akkoord met de vooropgestelde onteigening op voorwaarde dat dit plaats grijpt in functie van de uitbreiding van het huidige bedrijf en de bestemming van deze uitbreiding beantwoordt aan artikel 7 punt 2.1.3 van het KB van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp gewestplannen en de gewestplannen”.

26. Met de tussenkomende partij dient te worden vastgesteld dat de onteigening haar rechtsgrond niet heeft in het gewestplan, noch rechtstreeks bedoeld is ter realisatie van het gewestplan als zodanig en dat geen toepassing wordt gemaakt van de toentertijd geldende artikelen 69 en volgende van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening.

De gewestplanbestemming is daarentegen wel relevant, zoals onder meer blijkt uit de toepasselijke wetgeving, meer bepaald het hoofdstuk XXVI - Bedrijventerreinen van het decreet van 19 december 2003 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2004.

Artikel 73, § 1 van het voormelde decreet luidt als volgt:

“De Vlaamse regering kan voor algemeen nut onroerende goederen onteigenen voor het (her)aanleggen van bedrijventerreinen, van hun toegangswegen en van bijkomende infrastructuur”.

Artikel 74 van het datzelfde decreet bepaalt:

“De gronden op de bedrijventerreinen verworven bij toepassing van artikel 73 of (her)aangelegd met de steun van het Vlaamse Gewest kunnen niet ter beschikking gesteld worden van bedrijven dan voor economische doeleinden”.

Hoewel de precieze draagwijdte van deze bepalingen niet duidelijk blijkt uit de parlementaire voorbereiding, dient te worden aangenomen dat deze in die zin moeten worden geïnterpreteerd dat enkel gronden die reeds als bedrijventerreinen kunnen worden gekwalificeerd, kunnen worden onteigend met toepassing van artikel 73 en volgende van het voormelde decreet van 19 december 2003. Dit betekent dat de gronden vanuit stedenbouwkundig oogmerk als bedrijventerrein moeten gekwalificeerd zijn, en dat het derhalve niet mogelijk is om eender welk terrein, ongeacht de stedenbouwkundige bestemming, te onteigenen om er een bedrijfsterrein aan te leggen of her aan te leggen.

27. Ook het gunstig advies van 26 april 2007 van het agentschap Ruimtelijke Ordening Vlaanderen wijst ondubbelzinnig op het belang van de stedenbouwkundige bestemming van de gronden. Ook de raad van bestuur van de tussenkomende partij blijkt van oordeel dat de stedenbouwkundige bestemming van de terreinen van belang is. In het raadsbesluit van 11 oktober 2006 wordt daartoe overwogen “dat de in het onderhavige plan begrepen en aan het voornoemde bedrijf aanpalende gronden hun daartoe passende bestemming hebben verkregen”. De stelling van de verwerende partij in haar laatste memorie dat evenzeer eerst kan worden onteigend alvorens de stedenbouwkundige bestemming vast te leggen, doet niet anders besluiten.

28. In tegenstelling tot wat de tussenkomende partij in haar laatste memorie voorhoudt, doet het gegeven dat het doel van het voormelde decreet ligt in het stimuleren van de economie en niet in de realisatie van ruimtelijke ordeningsplannen niets af aan het feit dat het moet gaan om bedrijventerreinen.

29. Het toentertijd geldende artikel 11, § 2, § 4 en § 7 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (hierna: het gecoördineerde decreet) luidde als volgt:

“§ 2. Na de aankondiging wordt het ontwerp-gewestplan gedurende 60 dagen ter inzage gelegd in het gemeentehuis van elke bij het gewestplan betrokken gemeente. Het begin en het einde van deze termijn wordt in de aankondiging aangegeven.

De bezwaren en opmerkingen worden voor het einde van die termijn schriftelijk ter kennis gebracht aan de Gouverneur. Deze maakt het

ontwerpplan, de bezwaren en opmerkingen over aan de Regionale Commissie van Advies en aan de Vlaamse regering

(...)

§ 4. Zowel het ontwerpplan samen met de bezwaren en opmerkingen, als de adviezen van de gemeenteraad en bestendige deputatie worden voorgelegd aan de Regionale Commissie van Advies, die advies uitbrengt binnen een termijn van 120 dagen na het verstrijken van de termijn bedoeld in § 2.

(...)

§ 7. (...)

Indien de Vlaamse regering afwijkt van het advies van de Regionale Commissie van Advies dient zij haar beslissing te motiveren.

(...)”.

30. Door de gewestplanwijziging bij besluit van 13 juli 2001 van de Vlaamse regering houdende de definitieve vaststelling van het plan tot gedeeltelijke wijziging van het gewestplan Oostende-Middenkust op het grondgebied van de gemeenten Bredene, De Haan, Gistel, Middelkerke, Oostende en Oudenburg is de stedenbouwkundige bestemming van het betrokken terrein niet meer landschappelijk waardevol agrarisch gebied, maar zone voor ambachtelijke bedrijven en kleine en middelgrote ondernemingen.

Tijdens de procedure van de gewestplanwijziging werden bezwaren geuit aangaande deze bestemmingswijziging:

“V.3. Kalsijdebrug : wijziging van landschappelijk waardevol agrarisch gebied (6,7 ha) naar gebied voor ambachtelijke bedrijven of voor kleine en middelgrote ondernemingen

Bezwaar nrs. 43.1 - 43.17 + 104

Camille Becue	Kalsijdebrug 1	8470 Gistel
R. Benoot	Veldstraat 6	8470 Gistel-Snaaskerke
Danny Boedt	Vaardijk-Zuid 17	8432 Leffinge
M. Boerjan-Pieters	Heistlaan 189	8301 Knokke-Heist
Etienne Callebout	Kalsijdebrug 8	8470 Gistel-Snaaskerke
Rik Claeys	Vaardijk-Zuid 13	8432 Middelkerke-Leffinge
David	Veldstraat 10	8470 Snaaskerke
Jean-Marc Declercq-Vanden Broucke	Veldstraat 18	8470 Snaaskerke
André Fiers	Kalsijdebrug 1	8470 Gistel
Mariette Fiers	Kalsijdebrug 8	8470 Gistel
Rudi Laga	Veldstraat 22	8470 Snaaskerke
Godfried Laleman	Veldstraat 26	8470 Snaaskerke
Sophie Laleman	Veldstraat 26	8470 Gistel-Snaaskerke
Maria Lauwers	Veldstraat 26	8470 Gistel-Snaaskerke
Marie-Thérèse Pieters	Kanaalstraat 37	8470 Gistel-Snaaskerke
Christian Soete-Pieters	Waterpolder 4	8340 Moerkerke
Pierre Wargnye-Pieters	Beukenboslaan 16	8310 Brugge
Deschacht-Vincke	Merelstraat 14	8490 Jabbeke

Typebezwaarschrift ingediend door inwoners gemeente Snaaskerke (72 %), inwoners omringende gemeenten (17 %) en erfgenamen van de bedreigde gronden (11 %)

De verplaatsing van een bedrijf (Willems Recuperatiebedrijf NV) naar een landbouwzone en de wijziging van het gewestplan voor één bedrijf is onaanvaardbaar (andere bedrijven beschikken nog over voldoende plaats).

De vermindering van het leefcomfort, een dreigende onteigening van kwaliteitsvolle landbouwgronden en de uitbreiding van één bedrijf waar schadelijke vloeistoffen kunnen lekken, zijn sterke bedreigingen waarmee rekening dient gehouden te worden.

Vraag tot het behouden van landschappelijk waardevol landbouwgebied en open ruimte, eventuele verplaatsing van het bedrijf naar grote braakliggende industrieterreinen te Oostende.

Bezwaar nrs. 26, 27, 28

Geert Keereman	Hogedijkweg 2	8432 Leffinge
Roger Keereman	Vliegweg 10	8020 Oostkamp
Roger Pieters-Dhondt	Heistlaan 382	8301 Ramskapelle Knokke-Heist

Het aanpassen van het gewestplan op maat van één bedrijf is onaanvaardbaar. Andere bedrijven zijn ook zonevreed maar beschikken over voldoende eigen terrein. Landbouwgronden zijn noodzakelijk voor de leefbaarheid van de bestaande landbouwexploitatie. Het bestaand bedrijfsterrein wordt niet optimaal gebruikt : het bedrijfsterrein is tevens residentie van drie woningen (50 are) en GSM relais station. De landbouwbestemming moet behouden blijven.

De mogelijkheid moet bestaan tot het muteren van het zonevreed bedrijf naar een bestaand industrieterrein (bv. Gistel, Oostende).

Bezwaar nr. 84, 84

Gino Demaegdt	Vaartdijk Zuid 11	8432 Leffinge
Hubert Demaegdt	Snipgatstraat 5	8432 Leffinge

Het voorziene industriegebied is te groot voor de uitbreiding van het bestaand bedrijf : er zullen zich nieuwe bedrijven vestigen in de toekomst. Er wordt geen rekening gehouden met de minwaarde van de resterende gronden bij overname of verkoop. De grond die momenteel nog geen (industriële) activiteit draagt, is broodnodig bij de uitoefening van aanvragers landbouwuitbating.

Gevraagd wordt het behoud van landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Bezwaar nr. 59

Roger Verhaeghe	voorzitter ABS Oostende	Zwarteweg 4	8470 Gistel
-----------------	-------------------------	-------------	-------------

Bezwaar nr. 146

E. Boussey	Alg. Boerensyndicaat West-Vlaanderen	H. Consciencestraat 53	8800 Roeselare
------------	---	------------------------	----------------

Het gaat om een regularisatie van zonevreedde bedrijven. De strook is veel te ruim genomen : het is een uitbreiding van de ambachtelijke zone, ten koste van de landbouw.

De Commissie adviseert de bezwaren m.b.t. de ambachtelijke zone aan de Kalsijdebrug gegrond. 7 hectare nieuw

bedrijventerrein is niet te aanvaarden; het is te beperken tot de aanwezige vergunde bedrijven. Eventuele uitbreiding is mogelijk d.m.v. een sectoraal B.P.A. of in navolging van een gemeentelijk structuurplan.

(...)

Gelet op de talrijke bezwaren omtrent bedrijvigheid in het Gistelse wenst de Commissie het volgende op te merken :

Gelet op het richtinggevend en het bindend gedeelte van het R.S.V., waar voor de planhorizon 1999-2007 de ruimtebehoefte aan nieuwe bedrijventerreinen voor West-Vlaanderen berekend wordt op 2 037 ha, waarvan 125 ha bestemd voor de gemeenten in het buitengebied (i.e. circa 5 ha nieuw lokaal bedrijventerrein per structuurondersteunend hoofddorp);

gelet op de bestaande en nagenoeg volledig in gebruik genomen bedrijventerreinen (7 ha) in de gemeente Gistel;

gelet op de nood aan nieuwe bedrijventerreinen in het Gistelse;

gelet op de inkleuring van 25.4 hectare bedrijventerrein op het ontwerp gewestplan bestemd voor het structuurondersteunend hoofddorp Gistel:

adviseert de Commissie

- Bezwaren m.b.t. de ambachtelijke zone aan de Kalsijdebrug gegrond. 7 hectare nieuw bedrijventerrein is niet te aanvaarden; het is te beperken tot de aanwezige vergunde bedrijven. Eventuele uitbreiding is mogelijk d.m.v. een sectoraal B.P.A. of in uitvoering van een gemeentelijk structuurplan.

(...)

kaartblad 12/2

De Commissie geeft een gunstig advies aan de ontwerp-gewestplanwijziging op dit kaartblad, mits:

(...)

- De ambachtelijke zone aan de Kalsijdebrug te beperken tot de aanwezige vergunde bedrijven (C6)".

In het navolgende advies van de commissie van advies voor de ruimtelijke ordening en stedenbouw in West-Vlaanderen werd aangaande het betrokken terrein gesteld dat "7 hectare nieuw bedrijventerrein (...) niet te aanvaarden (is); het (...) te beperken (is) tot de aanwezige vergunde bedrijven (en) (e)ventuele uitbreiding (...) mogelijk (is) d.m.v. een sectoraal B.P.A. of in navolging van een gemeentelijk structuurplan".

In het voormelde besluit van 13 juli 2001 van de Vlaamse regering wordt afgeweken van het advies van de voormelde commissie van advies en wordt gesteld dat de bestemmingswijziging wel mogelijk is via een gewestplanwijziging.

Dit besluit is onder meer als volgt gemotiveerd:

"Voor punt C6, aan de Kalsijdebrug ten zuiden van het kanaal Plassendale-Nieuwpoort, wordt het oorspronkelijk voorstel behouden. De

inrichting en mogelijk de fasering, waarmee onder meer kan tegengegaan worden dat nieuwe bedrijven zich vestigen, dient immers niet geregeld te worden op niveau van een gewestplan”.

Er kan bezwaarlijk gesteld worden dat deze motivering consistent is aangezien het enerzijds mogelijk wordt gemaakt om op grond van het gewestplan de vestiging van nieuwe bedrijven toe te laten, doch anderzijds wordt gesteld dat het “tegengaan” van nieuwe bedrijven “niet geregeld (dient) te worden op (het) niveau van het gewestplan”. Bovendien kan uit de motivering van het voormelde besluit van de Vlaamse regering niet worden afgeleid waarom de bezwaren die tijdens het openbaar onderzoek werden ingediend, en die door de commissie van advies gegrond werden bevonden, niet worden bijgetreden.

Vastgesteld dient dan ook te worden dat de motivering niet afdoende is.

31. Artikel 159 van de Grondwet bepaalt dat “de hoven en rechtbanken (...) de algemene, provinciale en plaatselijke besluiten en verordeningen alleen toe(passen) in zoverre zij met de wetten overeenstemmen”. Uit de duidelijke en ondubbelzinnige formulering van dat grondwetsartikel blijkt dat de erin gestelde regel enkel geldt voor de met rechtspraak belaste organen en niet voor het actief bestuur. Waar de verwerende partij als orgaan van actief bestuur de betrokken gewestplanwijzigingen op grond van artikel 159 van de Grondwet niet buiten toepassing mocht laten, dient de Raad van State, als rechtscollege, wel de wettigheid van die wijzigingen te toetsen en die desgevallend buiten toepassing te laten.

Het eerste middel is gegrond.

BESLISSING

1. Het beroep wordt verworpen in hoofde van de eerste, de tweede, de derde en de vierde verzoekende partij.

2. De Raad van State vernietigt het besluit van 22 juli 2008 van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering waarbij “voor de verwerving van onroerende goederen gelegen te Gistel

machtiging tot onteigening wordt verleend met toepassing van de spoedprocedure aan de dienstverlenende vereniging WVI met het oog op de realisatie van het onteigeningsplan : ‘bedrijventerrein Kalsijdebrug’”.

3. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

4. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 875 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van eenendertig januari 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Roger Stevens